

І справді, «Винниченкове словодіє з такою магічною силою, що пориває за межі раціонального»⁴.

Символічний образ келиха, що з'явився на початку, проходить до останніх рядків повісті. Це уособлення життєвої мудрості, духовного збагачення особистості. «Кожна людина, перебувши час цвітіння, починає збирати келих своєї мудрості». Один з героїв повісті відчуває у своїх руках «вбитий келих, порожній, потовчений, покалічений, але келих! І почув, як з ніжним, тужним дзвоном упала в його якась нова краплина мудрості...»

Майстерність Винниченка-повістяра виявляється і в багатьох інших моментах. Ось, приміром, висловлювання про очі: «ці очі, повні певності і влади», «дві теплі, хвилююче-жіночі квітки», «порожніми, як із льоду вилитими очима...» тощо.

З інших вдалих знахідок майстра наведемо ще такі: «брюхав доктор Верходуб по калюжах свого вихлюпнутого на вулицю життя», «на ту гору поперед усіх вибігло троє млинів, розставили крила й весело розмахували ними, закликаючи хатки до себе», «сонце теж розправило брови й добродушно посміхнулось у жовто-синю бороду».

І над усім цим Винниченко-філософ: «Живи не так, щоб досягти атараксії*, нірвани, царства небесного чи

⁴ Качуровський І. Повість «На той бік» Винниченка // Укр. вісті (Новий Ульм). - №14.1, 1973. - С. 6 (цит. за: Володимир Винниченко: Антологія бібліографія / Упоряд. В.Стельмашенко. - Едмонтон: УВАН, 1989. - С.394.

* Атараксія - стан душевного спокою, до якого має прагнути мудрець (ред.).

земного. Живи не так, щоб закон твого життя міг бути законом для всіх. А так живи все своє життя, наче ти через годину маєш померти. Май на годину від себе смерть і ти побачиш, як на цьому віддаленні кожний мент життя стане тобі самоцінним, неповторним, прекрасним».

Автор часом вдається до легкої гумористично-жартівливої манери викладу. Приміром: «Шинеля, відвертаючись, перевела очі на жовтявий молдаванський рушничок».

Наведені приклади - лише незначна частина мистецьких засобів (метафор, порівнянь, паралелізмів, афоризмів), якими пройнята вся повість і котрі в поєднанні то з легкою іронією, то з гірким сарказмом, а часом з пієтетом та піднесенням створюють своєрідну манеру Винниченкового письма, неповторну не тільки в інших авторів, а навіть і в творах його самого.

У передмові до видання, здійсненого до 90-річчя від дня народження автора, Г.Костюк висловлював певність, що «тут, у вільному світі, саме тепер ця повість знайде свого давньоочікуваного читача і прихильника», одночасно жалкуючи, що «ми не маємо змоги зробити її доступною для широкого багатомільйонного читача на рідній нашій землі»⁵. Нині цей благословенний час настав.

⁵ Костюк Г. Володимир Винниченко та його доба: Дослідження, критика, полеміка. - С.131.

РЕЦЕНЗІЇ

Юлія Лазоренко

Інформаційно-бібліографічне забезпечення процесу вироблення Державної програми розвитку науки в Україні

Наука в дзеркалі преси: Реферативний огляд / За ред. О.С.Онищенка. В 2-х ч. / НАН України. ЦНБ ім.В.І.Вернадського. Служба інформ.-аналіт. забезпечення - К., 1996.

Ч.1. - 192 с.

Ч.2. - 262 с.

Важливе значення у задоволенні інформаційних потреб, пов'язаних з визначенням найбільш суспіль-новажливих напрямів процесу вироблення Державної програми розвитку науки в Україні, має володіння відповідною і вітчизняною, і зарубіжною інформацією.

Така інформація відбилась у започаткованому реферативному виданні НБУ ім. В.І.Вернадського «Наука в дзеркалі преси», підготовленому шляхом щоденного перегляду понад 300 назв загальнополітичних, спеціальних (центральної і місцевих), альтер-

нативних газет, які видаються в Україні, зокрема в Кримській АР, у країнах СНД, з наступним відбором, аналізом, реферуванням та систематизацією вміщених статей.

Кризовий стан вітчизняної науки посилив увагу до неї у суспільстві, відповідно зросла кількість публікацій в періодичній пресі (всього 1013 статей з серпня 1995 по лютий 1996 р.).

Інформацію публікацій подано користувачеві у вигляді рефератів. 11 випусків, однакових за структурою, хронологічно продовжують один одного.

Систематизація масиву публікацій охоплює основні закони дер-

жавних структур та напрями змін у науковій діяльності в Україні, країнах СНД, у США, Японії, Німеччині, Франції, Великобританії, Італії та інш., зокрема про державну політику в сфері науки, фінансування досліджень, проблеми управління, правову базу наукового процесу, наукові кадри, міжнародне спів-робітництво, роль науки в системі ринкових відносин, практичний досвід та пропозиції щодо її реформування, зарубіжний досвід розв'язання проблем системи вищої школи та її гуманізації на сучасному етапі соціально-економічного розвитку багатьох країн.